

SPRAWOZDANIE
NACZELNEGO RZECZNIKA
ODPOWIEDZIALNOŚCI ZAWODOWEJ
(KADENCJA 2006-2009)

Każda kolejna kadencja samorządu lekarskiego charakteryzuje się nowymi wyzwaniami i nowymi problemami oraz przynosi wiele nowych zadań do rozwiązania. W mijającej V kadencji przeżywaliśmy zarówno chwile skłaniające do wspomnień i refleksji – był to czas obchodów jubileuszu 20-lecia samorządu działającego z mocy ustawy z dnia 17 maja 1989r., jak i zmagaliśmy się z różnymi zdarzeniami dotyczącymi naszego środowiska, wyjątkowo zaciekle nagłaśnianymi przez media i roztrząsanymi przez gremia polityków, co w rezultacie mogło grozić zapaścią pewnych dziedzin medycyny.

Podjęliśmy też trudną pracę nad przygotowaniem projektu nowej ustawy o izbach lekarskich, którą Sejm RP uchwalił w dniu 23 października 2009r., a teraz została skierowana do Senatu. W przygotowanie tego aktu prawnego włączyli się aktywnie członkowie naszego samorządu, w tym również rzecznicy odpowiedzialności zawodowej, gdyż główne zmiany dotyczyły zapisów ustawy zakresie ich działalności i sądów lekarskich.

Rzetelne, bezstronne i sprawiedliwe rozpatrywanie skarg z przestrzeganiem praw pacjenta oraz obowiązujących norm prawa powszechnego wymagało największego wewnętrznego zdyscyplinowania i pełnego zaangażowania, dużego doświadczenia i wysokich kwalifikacji zawodowych oraz nieskazitelnej postawy etycznej ze strony Koleżanek i Kolegów – rzeczników odpowiedzialności zawodowej w okręgowych izbach lekarskich i Naczelnej Izbie Lekarskiej. Kto nie sprosta tym wymaganiom, nie może być rzecznikiem odpowiedzialności zawodowej.

Pamiętaliśmy o tym, iż w odczuciu społecznym izba lekarska postrzegana i oceniana jest tak, jak pracują rzecznicy odpowiedzialności zawodowej.

Podczas VIII Krajowego Zjazdu Lekarzy funkcję Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej powierzono kol. Jolancie Orłowskiej-Heitzman, a Zastępcami Naczelnego Rzecznika zostali wybrani niżej wymienieni Koleżanki i Koledzy:

1. Adamowicz Robert	Warszawa
2. Andrzejewski Janusz	Wrocław
3. Bandurski Jędrzej	Zielona Góra
4. Baranowicz Barbara	Warszawa
5. Baron Antoni	Katowice
6. Bieńko Teresa	Katowice
7. Błaszczyk Andrzej	Kielce
8. Buszko Urszula	Kielce
9. Charczuk Edward	Kraków
10. Chowaniec Anna	Częstochowa
11. Darasz Zbigniew	Kraków
12. Ciechowicz Stanisław	Łódź
13. Czernicki Zbigniew	Warszawa
14. Dembowski Janusz	Wrocław
15. Dmowska Renata	Warszawa
16. Dybek Marceli	Łódź

17. Dziezic Mieczysław	Katowice
18. Glińska Anna	Katowice
19. Górniak Romuald	Częstochowa
20. Hartwich Artur	Karków
21. Kajdos Janusz	Łódź
22. Kańtoch Sabina	Płock
23. Kidawa Elżbieta	Warszawa
24. Kocot Jacek	Katowice
25. Kolanko Wojciech	Kraków
26. Kolasieński Piotr	Poznań
27. Korta Teresa	Warszawa
28. Kossak Jerzy	Gdańsk
29. Krzak Andrzej	Poznań
30. Kunkel Andrzej	Toruń
31. Kurek Józef	Katowice
32. Kuźawczyk Andrzej	Warszawa
33. Lipka Bogusław	Gdańsk
34. Łyczywek-Zwierz Maria	Warszawa
35. Małecki Janusz	Kraków
36. Matysik Jerzy	Gdańsk
37. Mazur Grzegorz	Łódź
38. Mendel Żywisław	Katowice
39. Mielcarek Wanda	Poznań
40. Mościcki Zenon	Poznań
41. Naze Waldemar	Łódź
42. Orzeł Mieczysław	Lublin
43. Pietrzycki Jerzy	Katowice
44. Podolecki Andrzej	Katowice
45. Pojda Stefan	Katowice
46. Rejminiak Krystyna	Gdańsk
47. Rodziewicz-Kabarowska Marta	Opole
48. Rzeszutko Ryszard	Wrocław
49. Serafinowska-Kielczewska Anna	Poznań
50. Swoboda Kazimierz	Katowice
51. Szolginia Michał	Bydgoszcz
52. Świątkowski Jan	Warszawa
53. Tarkowska Anna	Warszawa
54. Tomczykowska Małgorzata	Lublin
55. Traczewska Halina	Kraków
56. Utrata Irena	Katowice
57. Vitali Tomir	Gorzów Wlkp
58. Węglarzy-Kowalczyk Wanda	Katowice
59. Werner Bożena	Toruń
60. Żak Lech	Warszawa

Pierwszymi zastępcami Naczelnego Rzecznika wybrano kol. Annę Tarkowską i kol. Andrzeja Kuźawczyka.

W czasie kadencji zmarł śp. kol. Jerzy Pietrzycki. Do zespołu Zastępców Naczelnego Rzecznika został włączony kol. Zbigniew Darasz.

SPRAWY ROZPATRYWANE PRZEZ OKRĘGOWYCH RZECZNIKÓW ODPOWIEDZIALNOŚCI ZAWODOWEJ

Poniższa tabela przedstawia statystykę spraw i postępowań, jakie w kadencji 2006-2009 (do połowy 2009r.) prowadzili okręgowi rzecznicy odpowiedzialności zawodowej.

IŁOŚĆ SPRAW:

	2006	2007	2008	½ 2009
Pozostało z lat poprzednich	1519	1524	1579	1747
Wpływ	2474	2280	2584	1366
Prowadzono	3973	3804	4163	3113
Zakończono	2469	2225	2416	1222
Pozostało na okres następny	1524	1579	1747	1891

Porównanie kadencji IV i V:

	2001-2005	2006 - 1/2 2009
Pozostało z lat poprzednich	1148	1519
Wpływ	8326	8704
Prowadzono	9474	10223
Zakończono	8026	8332

Zdziwienie może budzić liczba spraw nie zakończonych, jednak w pierwszej połowie roku następuje duży wzrost ilości skarg, sprawy zostają wszczęte, a zakończone w drugiej połowie roku. Według obowiązującej ustawy Naczelny Rzecznik nie ma możliwości wpływania na tempo prowadzenia spraw, może jedynie wysyłać monity i zapytania o przyczyny takiego stanu. Nowa ustawa zmienia przepisy w tym zakresie i daje większe uprawnienia Nacelnemu Rzecznikowi oraz wydłuża czas prowadzenia spraw przez okręgowych rzeczników do 1 roku (teraz – 6 miesięcy). W przypadkach drastycznego przedłużania czasu prowadzenia postępowania bez podania wiarygodnej przyczyny, konieczne jest wszczęcie postępowania wyjaśniającego przeciwko okręgowemu rzecznikowi. Dwa takie przypadki miały miejsce w mijającej kadencji.

Jak wynika z powyższej tabeli o **7,9%** wzrosła liczba prowadzonych postępowań przez okręgowych rzeczników w porównaniu z poprzednią IV kadencją, ale aż o **52,6%** w porównaniu z III kadencją (prowadzonych było 6699 spraw).

RODZAJE PRZEWINIENIA ZAWARTE W SKARGACH:

	2006	2007	2008	½ 2009
Powikłania chorobowe	1215	1112	1187	447
Nieetyczne zachowanie lekarza	874	768	970	390
Śmierć	607	668	628	154
Poświadczenie nieprawdy	159	157	185	49
Naruszenie praw chorych psychicznie	58	67	59	23
Konflikty między lekarzami	66	65	57	13
Przyjęcie korzyści materialnej	106	125	129	16

Charakter skarg podobnie kształtuje się w poszczególnych latach, niepokoi duża ilość skarg dotyczących nieetycznych zachowań lekarzy, a w zasadzie sposobu odnoszenia się lekarzy do chorych i ich rodzin lub braku czasu na rozmowę z pacjentem i jego rodziną w celu poinformowania o planowanym sposobie diagnozowania i leczenia oraz rokowania co do zdrowia i życia. Informacja udzielana pacjentowi czy jego rodziny musi być podana w sposób dla nich zrozumiały i lekarz musi znaleźć czas na taką rozmowę. Również sposób przeprowadzania rozmów budzi wiele zastrzeżeń, stąd też postulujemy do Ministra Zdrowia i rektorów uczelni medycznych o stworzenie możliwości zwiększenia ilości godzin dydaktycznych - zajęć praktycznych z zakresu psychologii klinicznej, podczas których studenci uczą się jak rozmawiać z pacjentami, w jaki sposób przekazać im nawet najbardziej trudne informacje.

Skargi dotyczące powikłań chorobowych bardzo często są określane błędem lekarskim. W swych postępowaniach rzecznicy starają się wyjaśniać pacjentom, iż niepowodzenia może wynikać tak z wystąpienia powikłań czy zdarzeń niepożądanych, a dopiero w następnej kolejności z błędu lekarza. W bardzo wielu skargach, a także w toku postępowania okazuje się, że skarżący wyraża swoje oburzenie na **SYSTEM OCHRONY ZDROWIA** lub na złą organizację pracy w jednostce ochrony zdrowia, a nie na samą pracę lekarzy. Nie jest winą lekarzy, że na wizytę u specjalisty chory musi czekać kilka tygodni czy miesięcy, że konieczne badanie może zostać wykonane dopiero po kilku dniach, chociaż od jego wyniku zależy dalsze leczenie, które należy natychmiast zastosować. Jednak to lekarze stykają się bezpośrednio z chorymi, a nie decydenci, pod adresem których winny być kierowane są skargi i pretensje ze strony pacjentów.

Poświadczenie nieprawdy to przede wszystkim wypisywanie nieprawdziwych zaświadczeń o stanie zdrowia, o możliwości wykonywania zawodu, np. pracy na wysokości, a czasem w jednostkowych przypadkach także próby fałszowania dokumentów potwierdzających np. zaliczenie stażu podyplomowego. Do takich zdarzeń rzecznicy zawsze podchodzą z największą uwagą i surowością.

Każdą sprawę rzecznicy rozpatrują rzetelnie, a ze szczególną wnikliwością wtedy, gdy nastąpił zgon pacjenta. W takich przypadkach wiele wyjaśnić mogłoby wykonanie badania pośmiertnego, które niestety jest wykonywane rzadko, niejednokrotnie z naruszeniem przepisów ustawy o zakładach opieki zdrowotnej. Ten problem sygnalizuję i sądzę, iż powinien być przeanalizowany przez kierowników zakładów opieki zdrowotnej.

Skargi dotyczące konfliktów między lekarzami są zawsze trudne i skomplikowane, trudno nieraz dociec przyczyny nieporozumienia, a decyzja o sposobie zakończenia postępowania budzi wiele emocji ze strony zainteresowanych.

Przyjęcie korzyści materialnej są przede wszystkim nagłaśniane i osądzane w mediach, a po tych medialnych zawirowaniach trafiają do rzecznika. Jasno trzeba powiedzieć, że takie sprawy są rozpatrywane, lecz jak w każdym innym przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa, pierwszeństwo w prowadzeniu tego typu spraw ma powszechny wymiar sprawiedliwości.

Nic nie straciły na aktualności apele i prośby o prowadzenie **DOKUMENTACJI MEDYCZNEJ** w taki sposób, aby była ona rzetelna, pełna, wyraźnie sporządzona, odpowiednio zabezpieczana i udostępniana zgodnie z obowiązującymi przepisami.

SKARGI WG SPECJALIZACJI:

	2006	2007	2008	½ 2009
Interna, w tym głównie kardiologia	853	749	815	330
Chirurgia z ortopedią	645	644	615	193
Położnictwo i ginekologia	334	333	360	79
Stomatologia, w tym głównie protetyka i implantologia	402	429	475	178
Pediatrya	134	152	171	43
Chirurgia dziecięca	134	115	111	28
Psychiatria	168	219	204	78

Analizując powyższe zestawienie widzimy, że ilość skarg w poszczególnych wybranych specjalizacjach rośnie proporcjonalnie do wzrostu ilości wszystkich skarg kierowanych do okręgowych rzeczników.

Największy wzrost zanotowaliśmy w zakresie protetyki i implantologii – nieprawidłowo wykonane protezy, brak informacji o zakresie planowanego leczenia protetycznego i jego kosztach, nieprawidłowe planowanie i wykonanie implantów - implanty w cenie 25-50zł, które po kilku tygodniach wypadają, braki w dokumentacji, podejmowanie leczenia protetycznego na prośbę pacjenta, a ponadto niedokładne leczenie endodontyczne itp. Dużym problemem są skargi na lekarzy psychiatrów, szczególnie wtedy, gdy braki dokumentacyjne uniemożliwiają prześledzenie całości postępowania lekarskiego z tak trudnym i specyficznym pacjentem, skargi zawierają również sprawy wydawania zaświadczeń o stanie zdrowia psychicznego członkom rodziny pacjenta, bez badania pacjenta jedynie na podstawie relacji rodziny oraz kwestie nieuzasadnionego umieszczenia skarżącego w szpitalu psychiatrycznym.

Zwiększona ilość spraw położniczych dotyczy m.in.: zbyt późno wykonanego cięcia cesarskiego, niewykonania cięcia cesarskiego, złej opieki nad kobietą ciężarną i rodzącą, nieprecyzyjne opisy badań usg, uszkodzenia okołoporodowe noworodków. W zakresie ginekologii najczęstsze skargi dotyczą: rozszerzenia zakresu zabiegu podczas jego wykonywania bez uzyskania uprzednio zgody pacjentki, powikłań urologicznych związanych z operacją ginekologiczną (przecięcie lub podwiązanie moczowodów) czy też nieprawidłowej oceny badań cytologicznych. Na kanwie tych spraw skierowane zostało do ministra zdrowia pismo w sprawie cytologii, które jest zamieszczone na stronie internetowej NIL.

W zakresie chorób wewnętrznych, a także innych specjalizacji (np. neurologii czy anestezyjologii) skargi dotyczą: braku odpowiedniej reakcji lekarza na zgłaszane przez pacjentów objawy mogące przemawiać za wystąpieniem stanu zagrożenia życia - bóle w klatce piersiowej (niewykonanie ekg i badań dodatkowych, czy też brak badania fizykalnego), nieprawidłową diagnostykę różnicową bólów brzucha lub bólów głowy, zbyt późne – zdaniem skarżących – skierowanie na konsultacje do specjalistów (choroba nadciśnieniowa, cukrzyca, choroba niedokrwienna serca, choroba wieńcowa itp.), zbyt pochopne kierowanie do chorych karettek jedynie z ratownikiem medycznym, który nie jest w stanie rozpoznać rzeczywistego stanu zdrowia pacjenta, co opóźnia udzielenie mu odpowiedniej fachowej pomocy, przewóz pacjentów z udarem mózgu czy ostrą chorobą wieńcową własnymi środkami transportu, bez zabezpieczenia transportu sanitarnego, brak możliwości rozpoznania tętniaków aorty piersiowej.

Chirurgia i ortopedia – to przede wszystkim skargi na nieprawidłowe zaopatrzenie ran i złamań kończyn, nieprawidłowo wykonane zabiegi ortopedyczne, natomiast w neurologii i neurochirurgii – niezastosowanie standardów postępowania diagnostycznego po urazie głowy, wystąpienie powikłań po operacji dysków lędźwiowych, nierozpoznanie krwiaka nadtworówkowego, zbyt późne rozpoznanie, a następnie złe leczenie i postępowanie z chorymi po udarze mózgu.

W okulistyce – nieprawidłowe, zbyt późne rozpoznanie jaskry (brak wykonania pola widzenia), nieprawidłowe postępowanie z chorym na zaćmę, złe dobranie okularów, W każdej niemal specjalizacji wiele skarg dotyczy zbyt późnego rozpoznawania, a następnie leczenia nowotworów szczególnie u dzieci, bardzo długie oczekiwanie na przyjęcie przez onkologa, bagatelizowania objawów zgłaszanych przez pacjenta czy też braku reakcji lekarza na nieprawidłowości w badaniach dodatkowych (dotyczy to chorób układu limfatycznego i krwiotwórczego – białaczek i chłoniaków).

Większość skarg na lekarzy pediatrów dotyczy zbyt późnego rozpoznania chorób jamy brzusznej, w których konieczne jest następnie leczenie operacyjne czy bagatelizowania stanów wysokogorączkowych u dzieci oraz znacznych opóźnień w rozpoznawaniu nowotworów u dzieci.

Jestem przekonana, iż bliższa analiza skarg dotyczących poszczególnych specjalizacji wymaga szczególnego zainteresowania ze strony nadzoru specjalistycznego, a dane te i spostrzeżenia merytoryczne powinny być wykorzystywane w opracowaniu i realizacji programów specjalizacji i w szkoleniu specjalizacyjnym.

W prowadzonych postępowaniach często konieczne jest zasięgnięcie opinii biegłych.

SPOSÓB ZAKOŃCZENIA SPRAW:

	2006	2007	2008	½ 2009
Zakończono	2469	2225	2416	1222
odmowa	799	693	779	388
umorzenie	1144	1019	1132	605
wnioski o ukaranie	339 dot.389 lekarzy	305 dot.376 lekarzy	337 dot.425 lekarzy	135 dot.151 lekarzy
inny sposób (m.in. polubowne zakończenie sporu, wycofanie skargi, zgon lekarza)	187	208	168	94

Porównanie kadencji IV i V:

	2001-2005	2006-1/2 2009
Zakończono	8026	8332
odmowa	2631	2659
umorzenie	3743	3900
wnioski o ukaranie	998 dot. 1145 lekarzy	1116 dot.1341 lekarzy
inny sposób (m.in. polubowne zakończenie sporu, wycofanie skargi, zgon lekarza)	654	657

Powyższe zestawienia wskazują, iż podobnie były zakończone sprawy w poszczególnych latach mijającej kadencji, jak też w porównaniu z IV kadencją. Większą ilość wniosków o ukaranie wnieśli okręgowi rzecznicy do okręgowych sądów lekarskich, a dotyczyły one również większej liczby lekarzy.

SPRAWY ROZPATRYWANE PRZEZ NACZELNEGO RZECZNIKA ODPOWIEDZIALNOŚCI ZAWODOWEJ

W rozdziale 3 par.12 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 26 września 1990r. w sprawie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy znajdujemy zapis mówiący, iż Naczelny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej prowadzi postępowanie wyjaśniające w I instancji wobec osób wymienionych w art.46 ust.3 pkt 2 ustawy o izbach lekarskich, czyli członków Naczelnej Rady Lekarskiej, Naczelnej Komisji Rewizyjnej, Naczelnego Sądu Lekarskiego, Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej i jego zastępców, okręgowych sądów lekarskich, okręgowych rzeczników odpowiedzialności zawodowej i jego zastępców.

Sprawy prowadzone w I instancji:

	2006	2007	2008	½ 2009
Pozostało z lat poprzednich	28	40	31	26
wpływ	47	53	43	36
wznowienie	4	-	-	-
prowadzono	79	93	74	62
zakończono	39	62	48	33
odmowa	18	18	17	14
umorzenie	11	34	25	15
wnioski o ukaranie	10	10	6	4
Zakończono w inny sposób	-	-	-	1
pozostało	40	31	26	29

Porównanie danych z IV i V kadencji – I instancja:

	2001-2005	2006-1/2 2009
Pozostało z lat poprzednich	21	28
Wpływ	139	179
Wznowienie	-	4
Prowadzono	160	211
Zakończono	127	182
Odmowa	52	67
Umorzenie	55	85
wnioski o ukaranie	17	30
Zakończono w inny sposób	3	1
pozostało	33	29

Porównując dane obu części tabeli, widzimy, iż nastąpił wzrost o 31,3% skarg w bieżącej kadencji, co nie oznacza, że wszyscy skarżący mieli rację. 85 spraw została umorzona, a w 67 przypadkach odmówiono wszczęcia postępowania. Analizując zwiększenie ilości skarg dochodzimy do takich samych wniosków jak przy analizie skarg napływających do okręgowych rzeczników odpowiedzialności zawodowej, a więc stwierdzamy, że w większości skarg nie został popełniony błąd czy zaniedbanie ze strony lekarza, że dotyczą one wadliwego systemu ochrony zdrowia w Polsce, że wynikają z niezrozumienia możliwości wystąpienia powikłań. W 30 przypadkach Naczelny Rzecznik uznał, iż skarga była zasadna i rozstrzygnięcie musi nastąpić w drodze orzeczenia sądu lekarskiego.

Sprawy prowadzone w II instancji:

	2006	2007	2008	½ 2009
pozostało z okresu poprzedniego	126	160	135	153
wpływ	509	488	513	279
wznowienia	58	25	25	-
prowadzono	693	673	673	432
Zakończono	533	538	520	250
Utrzymanie w mocy umorzenia	219	219	238	110
Utrzymanie w mocy odmowy	185	177	159	92
Uchylenie do ponownego rozpatrzenia	119	133	119	48
Inne, w tym przejęcie do prowadzenia	10	5	4	-
Utrzymanie w mocy zarządzenia o odmowie przyjęcia środka odwoławczego	-	4	-	-
pozostało na okres następny	160	135	153	182

Porównanie kadencji IV i V – II instancja:

	2001-2005	2006 - 1/2 2009
pozostało z okresu poprzedniego	71	126
wpływ	2015	1789
wznowienia	-	108
prowadzono	2086	2023
Zakończono	1960	1841
Utrzymanie w mocy umorzenia	912	786
Utrzymanie w mocy odmowy	584	613
Uchylenie do ponownego rozpatrzenia	422	419
Inne, w tym przejęcie do prowadzenia	42	19
Utrzymanie w mocy zarządzenia o odmowie przyjęcia środka odwoławczego	-	4
pozostało na okres następny	126	182

Ilość spraw prowadzonych przez Naczelnego Rzecznika w II instancji – odwoławczej – w porównaniu IV i V kadencji utrzymuje się na tym samym poziomie, co oznacza, iż okręgowi rzecznicy przy pomocy swych zastępców prowadzą postępowania wyjaśniające bardzo poprawnie i wnikliwie. Wpływ na taki stan rzeczy ma bezsprzecznie zapewnienie stałych porad prawnych przez zatrudnionych w biurach rzeczników prawników. W 19 przypadkach Naczelny Rzecznik uchylił postanowienie okręgowego rzecznika i przejął sprawę do prowadzenia w I instancji.

Ilość odwołań napływających do Naczelnego Rzecznika od okręgowych rzeczników odpowiedzialności zawodowej i sposób ich zakończenia

Izba	2006			2007			2008			½ 2009		
Rodzaj decyzji NROZ	Liczba odwol.	Utrzym. decyzji OROZ	Uchyl. decyzji OROZ	Liczba odwol.	Utrzym. decyzji OROZ	Uchyl. dec. OROZ	Liczba odwol.	Utrzym. decyzji OROZ	Uchyl. decyzji OROZ	Liczba odwol.	Utrzym. decyzji OROZ	Uchyl. decyzji OROZ
Białystok	20/101	12	5	15/99	15	2	12/79	9	4	7/9	8	1
Bielsko-Biała	9/33	3	5	15/23	13	3	13/38	11	1	6/7	6	1
Bydgoszcz	16/63	10	1	11/58	11	7	18/85	12	2	6/8	6	2
Częstochowa	14/30	8	3	6/31	9	1	15/36	10	2	7/9	7	2
Gdańsk	25/186	16	3	19/103	17	6	29/182	25	10	13/10	7	3
Gorzów Wielkopolski	4/27	-	1	6/24	6	3	2/23	2	1	3/0	-	-
Katowice	64/186	27	15	60/159	63	19	52/144	37	15	28/31	25	6
Kielce	7/52	5	1	3/24	5	-	9/56	7	4	6/6	3	3
Kraków	42/157	33	3	46/142	43	10	62/139	46	14	12/25	21	4
Koszalin	10/34	6	2	2/28	3	-	7/19	7	2	1/1	1	-
Lublin	17/37	8	3	9/36	11	4	17/44	8	5	8/6	6	-
Łódź	36/148	21	3	32/117	41	5	13/133	13	3	17/13	13	1
Olsztyn	16/48	9	1	14/61	18	2	17/57	19	3	8/5	3	2
Opole	15/25	9	4	5/19	3	4	9/24	10	3	7/4	4	-
Poznań	44/137	26	7	41/147	40	11	54/164	44	7	20/29	24	5
Płock	1/23	-	-	1/17	-	2	-/9	2	-	-	-	-
Rzeszów	4/25	3	1	9/45	9	-	9/42	5	11	5/4	3	1
Szczecin	9/127	7	-	15/88	15	2	33/247	22	7	17/17	11	6
Tarnów	7/14	4	2	4/23	6	1	6/20	4	2	2/2	1	1
Toruń	9/40	5	1	6/42	7	2	8/39	7	5	3/4	3	1
Warszawa	56/207	36	9	49/190	46	13	59/206	51	12	38/32	26	6
Wrocław	39/170	24	5	21/154	24	7	24/142	23	2	22/15	13	2
Zielona Góra	4/22	4	-	3/29	3	-	8/45	6	1	20/8	7	1
Wojskowa IL	12/49	7	2	8/51	11	1	11/40	31	8	7/3	2	1

Legenda do powyższej tabeli:

- 20 - liczba odwołań o decyzji oroz w danym okresie, jaka wpłynęła do biura NROZ
- 101 - ilość spraw prowadzonych przez oroz w danym okresie
- 12 - ilość decyzji oroz utrzymanych w mocy przez NROZ
- 5 - ilość decyzji oroz uchylona przez NROZ

Dokładna analiza przedstawionego zestawionego wskazuje po raz kolejny, że sprawy są rozpatrywane przez okręgowych rzeczników poprawnie pod każdym względem, chociaż w kilku izbach lekarskich winna być poprawiona ta statystyka. Dużą rolę w tym zakresie może odegrać konwent okręgowych rzeczników odpowiedzialności zawodowej, powołany w IV kadencji, jako płaszczyzny wymiany doświadczeń, omówienia spraw trudnych tak z punktu widzenia prawnego, jak i zawodowego. W bieżącej kadencji Naczelny Rzecznik zawsze mógł liczyć na wsparcie swych działań przez przewodniczącego konwentu rzeczników kol.Krzysztofa Kordela- dziękuję Mu za to.

BIURO NACZELNEGO RZECZNIKA SPRAWY BIEŻĄCE

Obsługę biura Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej zapewnia 5 pracowników – kierownik Biura mgr Małgorzata Rajca, 2 osoby odpowiedzialne za prowadzenie spraw (mgr Ewa Nowosielska i mgr Małgorzata Kurkiewicz), radca prawny mec. Szymon Kowalski i sekretarka – Anna Siedlecka.

Do obowiązków kierownika Biura należy zapoznanie się z każdą wpływającą sprawą i krótkie zreferowanie jej Naczelnemu Rzecznikowi. Dotyczy to zarówno odwołań, spraw prowadzonych w I instancji, bieżących spraw - zapytań, monitów, zażaleń, jak również czuwanie nad terminowością prowadzonych spraw, prowadzenie repertorium i tworzenie komputerowej bazy danych. Kierownik Biura przygotowuje także projekty preliminarza budżetowego i sprawozdań finansowych dla Ministerstwa Zdrowia, prowadzi statystykę spraw oraz koordynuje przygotowania konferencji szkoleniowych i spotkań rzeczników. Dwie osoby odpowiedzialne za merytoryczne prowadzenie spraw ściśle współpracują z radcą prawnym, piszą uzasadnienia, czuwają nad terminowością spraw prowadzonych tak w I, jak i w II instancji.

Osoba prowadząca sekretariat zajmuje się przygotowaniem wysyłki dokumentów (każde postanowienie wysyłane jest do pokrzywdzonego, lekarza, okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej oraz dwóch Zastępców Naczelnego Rzecznika), rejestruje całość korespondencji oraz obsługuje fax.

W wielu sprawach trudnych i skomplikowanych pod względem prawnym korzystamy z pomocy zatrudnionego radcy prawnego mec. Szymona Kowalskiego. Radca prawny sprawdza pod względem zgodności z prawem każde uzasadnienie Naczelnego Rzecznika, przygotowuje wykładnie prawne w sprawach sygnalizowanych przez okręgowych rzeczników, służy zawsze nieocenioną pomocą podczas posiedzeń Kolegium Naczelnego Rzecznika.

Praca Biura Naczelnego Rzecznika prowadzona jest w sposób sprawny, iż nie ma spraw zaległych czy przedawnionych.

Poniższa tabela pokazuje ilość spraw, jakimi zajmują się pracownicy Biura i Naczelny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej. Na jednego z pracowników Biura przypada połowa z wymienionej ilości spraw.

Podsumowanie pracy Biura i Naczelnego Rzecznika w latach 2006-1/2 2009:

	2006	2007	2008	½ 2009	RAZEM
I instancja	79	93	74	62	308
II instancja	693	673	673	432	2471
Prolongaty	484	610	480	294	1868
Sprawy inne	224	291	220	127	862
Rozprawy NSL	86	108	77	48	319
RAZEM	1566	1775	1524	963	5828

Oprócz odwołań i skarg Naczelny Rzecznik podejmuje decyzje o przedłużeniu terminu postępowań przez okręgowych rzeczników, odpowiada na szereg zapytań, zażaleń, podejmuje interwencje w przypadkach sporów między stronami postępowania, podejmuje decyzje o wyłączeniu rzecznika okręgowego z prowadzenia spraw, itp. Naczelny Rzecznik prowadził w tych sprawach korespondencję z organami administracji państwowej, sądami, prokuratorami, biurami poselskimi, kierownikami licznych zakładów ochrony zdrowia oraz naczelnikami zakładów karnych. Łącznie w okresie sprawozdawczym udzielono 862 odpowiedzi w wyżej wymienionych sprawach.

W porównaniu z poprzednimi kadencjami znacznie wzrosła ilość wydanych przedłużeń – zgody na przedłużenie postępowania przez okręgowych rzeczników odpowiedzialności zawodowej, co jeszcze raz utwierdza nas w przekonaniu, iż okres 3miesiący nie jest wystarczający do zakończenia postępowania i powinien być przedłużony.

Prolongaty:

III kadencja	IV kadencja	V kadencja
830	1709	1868

W IV kadencji w porównaniu z III kadencją nastąpił wzrost liczby przedłużeń o 106%, a w V kadencji w porównaniu z kadencją IV o 9,4%.

W omawianym okresie Naczelny Rzecznik oraz jego Zastępcy uczestniczyli w 319 rozprawach przed Naczelnym Sądem Lekarskim, co stanowi wzrost o 22,6% w porównaniu z poprzednią kadencją.

Rozprawy przed Naczelnym Sądem Lekarskim:

III kadencja	IV kadencja	V kadencja
213	260	319

Podsumowując, w okresie objętym tym sprawozdaniem Naczelny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej wypowiadał się i podejmował decyzje w **5828 sprawach**. W roku 2008 Kancelaria Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej zmieniła siedzibę – nastąpiło przeniesienie Biura z ul. Konduktorskiej 4 na ul. Sobieskiego 110/16.

KOLEGIUM NACZELNEGO RZECZNIKA

Zgodnie z ustawą rzecznicy odpowiedzialności zawodowej są jednoosobowymi organami izb lekarskich. Działają poprzez swoich zastępców, jednak wszystkie decyzje podpisują osobiście. Trudno sobie wyobrazić, aby przy dzisiejszym stanie wiedzy medycznej ktokolwiek mógł jednoosobowo decydować i wypowiadać się co do prawidłowości postępowania lekarskiego. W poprzednich kadencjach została wypracowana praktyka powoływania Kolegium Naczelnego Rzecznika czyli grupy najbardziej doświadczonych rzeczników, stanowiących gremium doradcze przy podejmowaniu ostatecznych decyzji odnośnie prowadzonych postępowań. W bieżącej kadencji Naczelny Rzecznik również powołał Kolegium w składzie:

:

Adamowicz Robert

Baranowicz Barbara
Ciechowicz Stanisław
Czernicki Zbigniew
Dmowska Teresa
Hartwich Artur
Kidawa Elżbieta
Korta Teresa
Kuźawczyk Andrzej
Łyczywek-Zwierz Maria
Małecki Janusz
Naze Waldemar
Podolecki Andrzej
Rzeszutko Ryszard
Serafinowska-Kielczewska Anna
Świątkowski Jan
Tarkowska Anna
Vitali Tomir
Żak Lech

Sposób rozpatrywania spraw w II instancji polega na tym, że odwołanie, które wpływa jest kierowane do jednego z Zastępców NROZ, a następnie po raz kolejny analizowane przez Zastępcę NROZ lub Naczelnego Rzecznika - członków Kolegium Naczelnego Rzecznika, który referuje sprawę podczas posiedzenia Kolegium, a następnie podejmowana jest ostateczna decyzja co do sposobu zakończenia postępowania.

Należy podkreślić, iż każde posiedzenie Kolegium było zebraniem otwartym dla wszystkich Zastępców Naczelnego Rzecznika, a w sprawach spornych decydowało głosowanie. W okresie sprawozdawczym odbyły się 72 posiedzenia Kolegium.

Od początku kadencji Naczelny Rzecznik prowadził na bieżąco przegląd prasy celem zapoznania się z artykułami mogącymi mieć znaczenie dla postępowań w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy. Naczelny Rzecznik ponadto kierował do rzeczników okręgowych pisma z kopiami artykułów z prośbą o zajęcie stanowiska, zainteresowanie sprawą i podjęcie odpowiednich działań formalnych mających na celu zweryfikowanie stawianych zarzutów. Naczelny Rzecznik jak również jego Zastępcy wielokrotnie udzielali wywiadów, uczestniczyli w audycjach i programach informacyjno-publicystycznych, nagraniach telewizyjnych i radiowych, które miały na celu wyjaśnianie istoty postępowań w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, zakresu tej odpowiedzialności w porównaniu z odpowiedzialnością karną, cywilną i dyscyplinarną, komentowania na bieżąco przedstawianych przez media spraw dotyczących postaw i postępowań lekarzy.

SPOTKANIA I SZKOLENIA

Rok 2006

11 kwietnia – Warszawa - spotkanie z Rzecznikiem Praw Obywatelskich, w obecności kol.K.Radziwiłła, kol.J.Nosarzewskiego i kol.A.Kużawczyka

05 maja – Wrocław – spotkanie z przewodniczącym DRL kol.Andrzejem Wojnarem

10 maja – Warszawa – udział w proteście pracowników ochrony zdrowia

16 maja – Szczecin – spotkanie z OROZ kol.M.Rybkiewiczem i przewodniczącym ORL kol.M.Pietrzakiem

19-21 maja – Jachranka k/Warszawy – wspólne spotkanie szkoleniowe okręgowych rzeczników odpowiedzialności zawodowej, przewodniczących okręgowych sądów lekarskich, Zastępców Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej i członków Naczelnego Sądu Lekarskiego

02-04 czerwca – Bochnia – udział w spotkaniu rzeczników odpowiedzialności zawodowej OIL Kraków

21-23 czerwca – Częstochowa - udział w obradach Kongresu Polonii Medycznej

29 czerwca – Kraków – posiedzenie grupy założycielskiej, powstanie Polskiego Towarzystwa Prawa Medycznego, wybór zarządu - funkcję prezesa powierzono kol. Jolancie Orłowskiej-Heitzman

06-08 października - Cędzyna k/Kielc – udział w szkoleniu rzeczników odpowiedzialności zawodowej OIL Kraków

03-05 listopada – Ryto k/Nowego Sącza – udział w corocznej Ogólnopolskiej Konferencji Naukowo-Szkoleniowej Lekarzy Stomatologów

07-09 grudnia – Warszawa - udział w szkoleniu – Ogólnopolskim Forum Prawniczo-Medycznym

Rok 2007

13-14 lutego – Popowo k/Warszawy – udział w spotkaniu lekarzy więziennej służby zdrowia

29 -31 marca – Warszawa - udział w ogólnopolskiej konferencji o zakresie odpowiedzialności zawodowej lekarzy

17-19 maja – Lublin – udział we wspólnym Konwencie przewodniczących okręgowych rad lekarskich i rzeczników odpowiedzialności zawodowej

26 maja – Czorsztyn – udział w szkoleniu rzeczników odpowiedzialności zawodowej z Krakowa

12-14 października – Paszkówka k/Krakowa – szkolenie okręgowych rzeczników odpowiedzialności zawodowej

26-28 października – Ryto – udział w Ogólnopolskiej Konferencji Naukowo-Szkoleniowej Lekarzy Stomatologów

06-07 grudnia – Warszawa - udział w obradach Forum Medyczno-Prawniczego

13 grudnia – Warszawa - udział w spotkaniu 100 najważniejszych postaci polskiej służby zdrowia

Rok 2008

11-13 stycznia – Warszawa - **Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Lekarzy**

15 stycznia – Warszawa - udział w spotkaniu 100 najważniejszych postaci polskiej służby zdrowia w roku 2007

28 marca – Warszawa – udział w posiedzeniu Sejmowej Komisji Zdrowia nt usrawy o ochronie płodu ludzkiego

06-07 marca – Warszawa - udział w Ogólnopolskiej Konferencji Prawno-Medycznej nt błędu Medycznego

05 kwietnia – Kraków – udział w Ogólnopolskiej Konferencji nt problemów młodych lekarzy zorganizowanej przez Komisję ds. Młodych Lekarzy ORL w Krakowie

23 kwietnia – Warszawa – udział w spotkaniu w NIL z pełnomocnikami ds. uzależnień nt uzależnień wśród lekarzy

17-18 maja – Miedzeszyn – spotkanie rzeczników odpowiedzialności zawodowej i sędziów sądów lekarskich

30-31 maja – Wysowa – udział w szkoleniu rzeczników odpowiedzialności zawodowej OIL w Krakowie

26 września – Tarnów - udział w spotkaniu nadzoru specjalistycznego w zakresie ginekologii i położnictwa woj. Małopolskiego i świętokrzyskiego połączonego z konferencją naukowo-szkoleniową

03-04 października - Kraków - udział w Konferencji Bioetycznej zorganizowanej przez Zakład Bioetyki Collegium Medicum UJ

24-26 października – udział w corocznej Ogólnopolskiej Konferencji Szkoleniowo-Naukowej Lekarzy Stomatologów

02 grudnia – Pułtusk – udział w ogólnopolskim spotkaniu sędziów sądów rejonowych i okręgowych wydziałów cywilnych nt zakresu odpowiedzialności zawodowej lekarzy i propozycji zmian w przygotowywanej nowej ustawie o izbach lekarskich

Rok 2009

14 stycznia – Warszawa – udział w spotkaniu 100 najważniejszych postaci polskiej służby zdrowia

25 marca – Warszawa – udział w konferencji zorganizowanej przez NIL nt roli reklamy w praktyce lekarza

08 kwietnia – Kraków – udział w spotkaniu z posłem na Sejm PR Jarosławem Gowinem nt przygotowywanej ustawy bioetycznej

22 kwietnia – Kraków – udział w posiedzeniu Krakowskiego Towarzystwa Lekarskiego nt nowelizacji ustawy o izbach lekarskich

08-10 maja – Jachranka – spotkanie okręgowych rzeczników odpowiedzialności zawodowej i zespołu Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej

15-17 maja – Miedzeszyn – udział w ogólnopolskim spotkaniu sędziów sądów lekarskich

17 maja – Warszawa – udział w uroczystych obchodach 20-lecia Odrodzonego Samorządu Lekarskiego zorganizowanych przez Okręgową Izbę Lekarską w Warszawie

19-20 maja – Warszawa – udział w ogólnopolskiej konferencji prawno-medycznej nt zakresu odpowiedzialności pracowników ochrony zdrowia

29-31 maja – Poznań – udział w ogólnopolskich obchodach Jubileuszu 20-lecia Odrodzonego Samorządu Lekarskiego

05-07 czerwca – Szczawnica – udział w szkoleniu rzeczników odpowiedzialności zawodowej OIL w Krakowie

W sprawozdaniu wymienione zostały najważniejsze spotkania i szkolenia, w jakich brał udział Naczelny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej.

W roku 2006 została podjęta uchwała przez Naczelną Radę Lekarską o nowelizacji ustawy o izbach lekarskich i powołany zespół ds. nowelizacji ustawy, w skład którego weszła kol. Jolanta Orłowska-Heitzman. Pod przewodnictwem kol. Romualda Krajewskiego przez cały rok 2007 i 2008 trwały prace zespołu, który cyklicznie spotykał się co 1-2 miesiące. Efektem pracy tego zespołu była przygotowana nowa ustawa o izbach lekarskich, która zasadniczo w niezmiennym brzmieniu została przyjęta przez rząd i uchwalona przez Sejm RP.

W okresie sprawozdawczym Naczelny Rzecznik regularnie brał udział w posiedzeniach Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej, w obradach Naczelnej Rady Lekarskiej, Okręgowej Rady Lekarskiej w Krakowie, w spotkaniach zarządu Polskiego Towarzystwa Prawa Medycznego i organizowanych przez PTPM konferencjach m.in. nt czasu pracy lekarzy, praw pacjenta i praw personelu medycznego.

PODSUMOWANIE

Przygotowując to sprawozdanie chciałam przybliżyć pracę rzeczników odpowiedzialności zawodowej, wskazać na wielorakość problemów, z jakimi stykamy się wykonując zadania powierzone przez nasz samorząd.

W pierwszej kolejności pragnę bardzo gorąco podziękować wszystkim rzecznikom, a przede wszystkim Zastępcom Naczelnego Rzecznika za ich bezinteresowną, pełną poświęcenia i wrażliwości na ludzkie nieszczęście pracę, wymagającą przecież ogromnej wiedzy i doświadczenia zawodowego oraz przygotowania merytorycznego z medycyny i prawa.

Dziękuję za skrupulatność i rzetelność w prowadzeniu spraw, za wytrwałość i pełne zaangażowanie w tę działalność, za cenne rady, za wyrozumiałość i cierpliwość dla mnie.

Dziękuję za to, że potrafiliśmy pracować jako wzajemnie wspierająca się i pomagająca sobie grupa przyjaciół i jestem przekonana, że wartości te będą przyświecały dalszym naszym wspólnym działaniom. Szczególne podziękowania kieruję pod adresem członków Kolegium Naczelnego Rzecznika – Wasza praca i poświęcenie są godne najwyższego uznania i szacunku.

Dziękuję wszystkim pracownikom Biura za ich profesjonalizm, za ich pracę wykonywaną rzetelnie, uczciwie i sprawnie, za ich pomoc, życzliwość i zrozumienie dla Naczelnego Rzecznika i jego Zastępców.

Przed samorządem nowa VI kadencja, w której będzie zapewne obowiązywała nowa ustawa o izbach lekarskich i konieczne będzie stawienie czoła nowym wyzwaniom, zadaniom i obowiązkom.

lek. Jolanta Orłowska-Heitzman
Naczelny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej

Dziękuję mgr Małgorzacie Rajcy
za przygotowanie materiałów
statystycznych do sprawozdania